

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

230. An, & qualiter dicta pœna privationis comprehendat Receptatores, & fautores, & filios hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

cum secundum de heret. in 6. tradit idem Lott. n. 37. citans Burlatt. consil. 14. n. 18. l. 1. Surdum. decis. 247. n. 2. Et sic, licet ante hujusmodi declarationem possint beneficia veluti vacantia impetrari, ante hanc tamen non teneri hereseos postulatam abdicare possessionem, tradit Barbof. citans Paris. l. 1. q. 3. n. 2. Sanctarell. Decian. &c. Lott. n. 38. citans Menoch. de arbit. cap. 416. n. 62. Sanch. in sum. c. 26. n. 1. & plures apud Barb. in collect. ad c. ad abolendam. n. 8. ac dicens, sic declarari à Suar. et si is visus sentire contrarium. Tom. 1. in 3. p. d. 43. l. 1. n. 4. unde sequitur, non posse provisum ex hac vacatione possessionem capere, intruso non citato & negotio cum eo discusso. Lott. n. 39. cit. Comes ad reg. de annali. q. 52. & Rotam. Quod verò attinet irregularitatem, adeo que inhabilitatem, quam incurret hereticus ad obtinenda beneficia, de hoc vide Garc. à n. 30. & dicta à nobis aliàs de electione.

Quaestio 229. An comprehendantur dicta pena privationis ipso jure heretici occultis & qui mox ab heresi respiciunt?

1. Respondeo ad primum: indubitatum esse non incurri eam poenam per heresim solà mente conceptam, cum Ecclesia occulta mentis peccata non puniat. Azor citato c. 17. §. primo quaeritur. Sed neque dum heresis est exterior, sed occulta, incurritur hæc poena secundum quosdam, ut ratio eorum nomine refert Azor ibidem; sed solum ob heresim manifestam; vel per sententiam judicis, vel evidentiam facti, vel propriam rei confessionem in judicio (quippe manifestus hereticus dicitur, secundum gl. in c. ad abolendam, qui se talem esse profiteretur, & asserit; vel qui pro tali damnatus est, vel qui prædicat dogma hereticum, aut asserit vel defendit) contrarium sententibus aliis apud eundem Azor.

2. Respondeo ad secundum: delictum illud hereseos pro incurrendis poenis non consumitur in errore contra fidem, sed in pertinacia. Lott. n. 40. citans Turrecrem. in c. dicit Apostolus. ex n. 5. Cardin. in c. excommunicamus. si primo de hereticis. n. 2. & 3. Farinac. de heres. q. 173. n. 16. C. Paris. consil. 1. n. 199. l. 4. Hinc impeditur hunc incursum poena, si è vestigio, ut quis de heresi arguitur, sponte errorem suum recognoscat; cum talis infirmulatus è vestigio respiciens eo ipso censetur reverfus ad pristinum statum; & per poenitentiam reincorporatus Ecclesie, ante sententiam declaratoriam non fit hereticus, & sic impediatur sententia illa declaratoria; Lott. n. 48. & 41. remittens ad Rebuff. in pr. p. 3. in principio. ex n. 5. ubi ponit requisita ad hoc, inter quæ requisita illud est aut postularus hereseos mox agnoscat errorem suum, positive fatendo delictum; nam de cetero ad effugiendam poenam illam non sufficere, quòd, ubi quis citra propriam confessionem diceret omnia quæ sibi adscribuntur, se non eo sensu fecisse vel protulisse, ut diversus ab Ecclesia abiret, sed semper credidisse & credere, quidquid credit S. mater Ecclesia (potest siquidem non confessus condemnari) tradit ibidem Lott. n. 42. & 43. Qui etiam indè infert n. 49. talem hereticum mox; ut infirmulatus, respicientem juvari regulà de annali, eò quòd nondum securà declaratoriam super pertinacia facto, nihil sit, quin regulà locum habeat; quippe quæ contentatur simplici detentatione de facto, cui detentationi, quò minus hereticus incumberat, nihil contrarium à jure decisum; male autem ex eo sen-

P. Lauren. Fori Benef. Tom. III.

fisse Sarnensem, faturam quoque regulam Judæis & foeminis detinentibus beneficia, rectè ostendit Lott. n. 55. nam quòd quis sit judæus vel foemina, est notorium per demonstrationem facti permanentis, & sic per evidentiam: Unde & consequitur incapacitas persona, etiam quoad simplicem detentationem, quòd applicari nequit heretico nondum declarato per sententiam. E contra non favere hanc regulam postquam talis per sententiam declaratur, eò quòd regula non defendat eum, de cuius non titulo constat notoriè; sed satis notoriè constat de non titulo heretici declarati per sententiam tradit Ricciullus de jure personarum extr. agrerium Ecclesia existentium. l. 5. c. 19. n. 17. apud Lott. cit. n. 55.

Quaestio 230. An, & qualiter dicta poena privationis comprehendat receptatores & fautores, & filios hereticorum?

1. Respondeo ad primum: quidquid sit de jure communi decretalium, in quo nihil de privatione ipso jure horum receptatorum &c. sed solum eos privandos per sententiam beneficiis obtentis ante heresim, & privatos nunciandos illis, quæ post heresim obtinuerunt, Garc. loc. cit. n. 68. & 69. Jure tamen speciali & novo, nimirum stante dicta Constitutione Nicolai III. & Pauli IV. dubium non est, comprehendi quoque receptatores, fautores, & defensores hereticorum (qui ut Castrop. hereseos suspicionem juridicam contrahunt) Garc. loc. cit. Azor. loc. cit. Lott. n. 36. contra Castrop. loc. cit. n. 2. Covar. l. 2. variar. c. 8. n. 4. & qui de hoc dubitavit, Sanch. cit. c. 36. n. 16. de quibus ait Lott. eos id nunquam revocatos in dubium, si observassent seu reflexissent ad illam Nicol. III. constitutionem.

2. Respondeo ad secundum: filii hereticorum usque ad secundam generationem, ut statuitur c. 2. de hereticis in 8. ab Alex. IV. (quod ipsum in c. statutum. eodem tit. & lib. à Bonifacio octavo extenditur quoque ad descendentes per lineam foeminam usque ad primam tantum generationem, dum prius ante hanc decretalem ne quidem filii mulieris hereticæ huic poena subicerentur) non solum inhabilitantur simpliciter ipso jure vi dictorum textuum ad omnia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Lott. n. 59. Idque sive legitimi, sive illegitimi, ne plus consequatur luxuria, quam castitas. Lott. n. 71. citans Sanch. in sum. l. 2. c. 27. n. 1. Surd. conf. 386. n. 6. Barb. ad e. cit. statutum. n. 14. Item sive sint nati ante commissum delictum, sive post illud. Lott. n. 72. citans Menoch. de presump. l. 5. presump. 33. n. 14. & n. 73. subjungens ex Sanch. cit. c. 27. n. 28. Ad hoc nihil exigi, quàm quòd in judicio legitime constet, parentes fuisse hereticos, vel fautores, defensores aut receptatores eorum, & cum hac qualitate decessisse (secus enim est, si constaret eos, antequam decederent, emendatos, & reincorporatos Ecclesie unitati. ut Lott. n. 74. nullà etiam factà in hoc distinctione inter relapsos & non relapsos, ut pluribus ostendit Lott. n. 77.) quantumcunque non probetur eos super heresi non fuisse sententiatos; dummodo hoc notoriè liqueat, id est, per evidentiam facti, vel ex propria judiciali confessione. Vide de hac inhabilitate ad obtinenda plura dicta à nobis in x. part. ubi de qualitatibus requisitis in beneficiato. Verùm etiam privati videntur jure ipso beneficiis prahaberi. Lott. n. 81. dicens in hoc mo-

K 2

dd

ad sublatam esse omnem dubitationem, per dictam Constitutionem Nicol. III. (quam postmodum innovarunt alii aliorum Pontificum constitutiones; ut Rota fuscè decis. 123. p. 2. recent. n. 16. ubi etiam n. 12. id extendit ad pensiones ex lata significatione tantum beneficii) sic in individuo decidit; cum relativum illud, *prædictos*, ut Lott. n. 86. nimis nota sit significationis, ut repetat omnia expressa cum suis qualitatibus. Tenent eandem Garc. n. 72. & 74. citans pro ea Jo. And. Dominic. Franc. & Auctores passim in c. ut commissi; Gigas de crim. lese majest. l. 7. tit. de penis, quas filii incurrunt; q. 1. n. 3. Lamb. de jure p. 1. l. 2. q. 9. n. 6. n. 7. qui etiam illud ad pensiones prius obtentas à filiis hæc extendit juxta decis. Rotæ paulò post citand. & n. 77. dicens, hanc sententiam tanquam magis de jure veram & communiter receptam amplectam esse Rotam, in Conchens. pension. 6. Martii. 1568. quam quis, ut ait, optima, & hanc sententiam exactè probat, ad fuscum subjicit n. 79. In qua decisione Rota prius præmittit, prout necessariò ad hanc sententiam defendendum, supponendam ait conclusionem communiorem, nempe filios natos ante hæresin patris, penis canonicis affici & comprehendendi; pro ut id ipsum defendunt Gomez. to. 3. variat. c. 2. n. 16. Menoch. de præsumpt. l. 5. præsumpt. 33. n. 17. Gutt. can. 99. l. 2. c. 30. n. 37. Roxas. de hæresic. p. 2. n. 354. Lopez. Penna, Velaq. & alii apud Covar. l. 2. variat. c. 3. n. 5. contra Molin. de primogen. l. 4. c. 11. n. 55. Ugol. de irreg. c. 36. §. 1. n. 6. Molin. de just. to. 3. d. 658. n. 21. Rodrig. in sum. to. 1. c. 129. n. 5. Ledesm. Cevall. & alios apud Garc. n. 78. Nihilominus sententiam contrariam, nempe quòd filij & nepotes hæreticorum non sint privati, nec privandi beneficiis antè obtentis tenent Abb. Felin. in c. vergentis. Rebuff. in pr. tit. de mod. amitt. n. 25. Covar. ubi antè n. 4. Tolet. in sum. l. 1. c. 69. n. 9. Suar. to. 5. d. 43. sec. 3. n. 2. Tholosan. Auferius & alii apud Garc. n. 75. Quin & Lott. n. 90. ait, se existimare respectu descendentes per foeminam, etiam si sit in primio gradu, nimirum filius matris hæreticæ, nunquam censei aliquem privatam ipso jure beneficiis ex Constit. Nicol. III. utpote quæ loquitur de descendentes ex masculo; & licet masculinum concipiatur aliàs seu comprehendat foemininum, maxime dum agitur de nomine communi utriusque sexui, etiam in materia stricta, odiosa & pœnali, ut latè Tiraq. de retr. ad. l. 1. gna 9. §. 1. gl. 9. ex n. 205. & tamen militat eadem ratio respectu matris, quæ respectu patris in afficiendo eadem pœnâ filium; dum nimirum filius, ut suadet ratio naturalis, foeminâ non concurrente ad generationem, magis affimiletur patri, cujus pars est & natura, ut Aristot. minùs impellat filios in mores maternos, quàm paternos; quod tamen sæpè fallit. Lott. à n. 90. juncto n. 66. & 69. Nec obstat quòd cit. cap. statutum. expressè comprehendat filium matris hæreticæ; nam textus ille tantum loquitur de inhabilitate ad obtinenda, quam ob atrocitatem criminis ad talem filium extendit; non verò de privatione ipso jure jam obtentorum, Lott. n. 94. articum hunc, nimirum, quòd filius matris hæreticæ non incurrat hanc privationem, non esse omnino clarum; & si quis impetraret beneficium talis ex suppositione hujusmodi privationis ipso jure ob hæresin maternam, satis fundare intentionem suam super implicita declaratione istius dubii factâ per Papam, cui circa modum vacandi ex juris dispositione omnino statur; quantumcunque enim crimen, quod supponitur, non inducit vacationem

ipso jure, si tamen in literis apostolicis aliud inveniatur, statuerit literis, & sustinetur veritas talis vacationis in assertione Papæ juxta celebre Anchirani consilium 293. ex n. 6. quod secuta fuit Rota, & Felin. in c. 2. de rescrip. n. 4.

Quæstio 231. An, & qualiter eadem pœna privationis ipso jure beneficiorum obtentorum comprehendat quoque apostatas & schismaticos?

Respondeo ad primum: de apostatis, intelligi à fide christiana, idem dicendum, quod de hæreticis; nimirum, quòd ipso jure amittant omnia beneficia; cum & ipsi sint hæretici, & plus quàm hæretici. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. Gonz. gl. 15. n. 66. Garc. n. 149. ubi citat Abb. in c. 1. de apostat. n. 3. Rebuff. in pr. tit. de modo amitt. benef. n. 47. & 149. quàm plurimos alios. Secus verò est de aliis apostatis, puta à religioso Ordine; quia hæc pœna in illos lata nullibi in jure exprimitur; Garc. n. 148. Rebuff. ubi antè.

2. Respondeo ad secundum quoque affirmativè: Azor ubi antè. Rebuff. loc. cit. n. 29. Paris. l. 3. q. 1. n. 36. Lott. cit. q. 28. n. 35. in quibus illos, qui negarunt sententiam privationis ipso jure porrigi ad schismaticos, non tam facile id negaturos fuisse, nullibi id caurum, si attendissent ad Constitutionem Pauli IV. (suprà citatam. Negat tamen id ipsum de schismate non conjuncto cum hæresi Garc. n. 151. ed quòd nullibi sit expressum, talem privati ipso facto; cum textus, qui afferri solent, nimirum c. nos consuetudinem. 1. 2. dist. loquatur de hæreticis; c. quis diligentia. De elect. verò non agat de privatione antè obtentorum; veruntamen constituto illa Pauli IV. loquitur indistinctè de schismaticis, de cetero, an & qualiter schismatici incurrant excommunicationem, & nequeant, etiam si ad unitatem Ecclesiæ redierint, sine dispensatione impofterum obtinere beneficia, vide Garc. à n. 153.

Quæstio 232. An, & qualiter pro iustificacione hæresicos sufficiat impetrantem ostendere latam contra talem sententiam contumaciam?

Respondeo: id ipsum non sufficere (ut nec talis sententia contumacialis contra patrem lata nocet filio in ordine ad dictam pœnam incurrendam; Lott. n. 98) nisi hæresis antecederet positivè probata fuisset; tunc enim absens non tam dicitur condemnatus propter contumaciam, quàm propter malam causam. Lott. cit. q. 28. n. 99. vel nisi per incrementum contumaciæ simplex suspicio criminis transierit in violentam præsumptionem ex annali tolerantia censurarum. Licet enim esse possit talem contumacem etiam in veritate non esse hæreticum, tamen propter contemptum, qui post annum contumaciæ superadditur, inducitur contra eum præsumptio juris, & de jure, ita ut omnes pœnas hæreticis inflictas sustinere debeat, ut Hostiens. in c. excommunicamus. sub n. 3. modò tamen ab initio tanquam suspectus, excommunicatus & monitus se purgare, intra annum id non curavit. Lott. à n. 101. qui tamen addit n. 104. quòd si, dum pendet annus, alteri beneficium conferatur, ipse verò mox abjuret, & absolvatur, recuperet beneficium, cum talis abjuratio censeatur purgativa; ut Achill. decis. unica de hæretic. n. 1.

Quæst.